Ulica grada Vukovara u Zagrebu u zbirci dijapozitiva Ive Maroevića

Jurić, Marija

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Humanities and Social Sciences / Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:131:114208

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-04-20**

Filozofski fakultet
Sveučilišta u Zagrebu

Repository / Repozitorij:

ODRAZ - open repository of the University of Zagreb
Faculty of Humanities and Social Sciences

zir.nsk.hr

dabar
DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FILOZOFSKI FAKULTET
ODSJEK ZA INFORMACIJSKE I KOMUNIKACIJSKE ZNANOSTI
Ak. god. 2020./2021.

Marija Jurić

Ulica grada Vukovara u Zagrebu u zbirci dijapozitiva Ive Maroevića

Završni rad

Mentor: dr.sc. Goran Zlodi, izv. prof.

Zagreb, svibanj 2020.

Izjava o akademskoj čestitosti

Izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je ovaj rad rezultat mog vlastitog rada koji se temelji na istraživanjima te objavljenoj i citiranoj literaturi. Izjavljujem da nijedan dio rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz necitiranog rada, te da nijedan dio rada ne krši bilo čija autorska prava. Također izjavljujem da nijedan dio rada nije korišten za bilo koji drugi rad u bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili obrazovnoj ustanovi.

_____

(potpis)

Zahvala

Posebne zahvale idu „sveznajućim“, motivirajućim, konkurentnim, strpljivim i smirujućim prijateljima: Franu Polanu, Hani Bečeić, Marku T. Faberu i Matei Kordi. Vrhunskom šoferu, nositelju kamere i donatoru radnog prostora u najpotrebnijim trenutcima Luciji Marenjak. Radnom prostoru Knjižnice Filozofskom fakulteta te radnoj atmosferi Krivog puta i mojoj opće tolerantnoj mami. Također želim zahvaliti profesoru Goranu Zlodiju za najzanimljiviju temu i profesoru Zlatku Juriću koji je odavno usadio cvijet ljubavi za arhitekturu Zagreba, koji je na ovome radu procvao.

Sadržaj

1. Uvod ... 9

2. Zbirka dijapozitiva "Maroević" ... 9

3. Povijest Ulice grada Vukovara ... 11

4. Kulturna dobra iz Ulice grada Vukovara u Zagrebu na dijapozitivima iz Zbirke Maroević 13

4.1. Višestambena zgrada, broj 35 – 35 a ... 13

4.2. Višestambena zgrada, broj 43 i 43 a ... 16

4.3. Višestambena zgrada nekadašnje Vojne pošte, broj 52 a – e ... 17

4.4. Zgrada gradskih upravnih tijela, broj 56 – 60 ... 19

4.5. Višestambena zgrada Exportdrva, broj 62 a - d ... 21

4.6. Pučko otvoreno učilište / Radničko sveučilište Moša Pijade, broj 68 ... 24

4.7. Palača pravde, broj 84 – 86 ... 25

4.8. Višestambena zgrada, broj 222 - 224 ... 26

4.9. Višestambena zgrada, broj 238 ... 29

5. Preostali dijapozitivi u Zbirci „Maroević" povezani s Ulicom grada Vukovara ... 31

5.1. Cernička ulica ... 31

5.2. Stambena zgrada, Iločka ulica 34 ... 35

5.3. Poslovna zgrada Zagrepčanka, Savska ulica 41 ... 36

5.4. Stambena zgrada, Strojarska/Ulica grada Vukovara 235 ... 37

5.5. Višestambene zgrade na Poljanama (Ulica Gaje Alage 1 – 8, Frana Bošnjakovića 1 – 8, Ivana Stožira 1 – 8) ... 38

6. Zaključak ... 40

7. Literatura ... 42

Popis priloga slika ... 44

Sažetak ... 45

Summary ... 46

1. Uvod

Digitalizacija je sveprisutna u današnjem svijetu. Sve što je nekada bilo potrošno na papiru se u današnje vrijeme prebacuje u digitalni oblik kod kojeg, za razliku od analognog medija, prilikom umnažanja ne dolazi do gubitka informacija. Knjižnice, muzeji, arhivi, zbirke, javne ili privatne – svi prolaze proces digitalizacije u 21. stoljeću. Što je količina sadržaja posjeda neke od ovih institucija veća, to je proces digitalizacije i obrade dulji.

Ovaj rad će se baviti jednom takvom zbirkom. Zbirkom dijapozitiva prof. dr. sc. Ive Maroevića. Ova je Zbirka počela biti digitalizirana na inicijativu samog profesora još za vrijeme njegova života. Digitalizacija samih dijapozitiva je već obavljena, ali se još uvijek vrši sadržajna obrada.
Budući da zbirka sadrži više od 5000 dijapozitiva, ovaj rad će se baviti samo malenim dijelom njih. Dijelom spomenute zbirke dijapozitiva kojim će se baviti su dijapozitivi snimaka iz Ulice grada Vukovara u Zagrebu.

U samoj zbirci se poglavito nalaze snimke objekata koji su na popisu zaštićenih pojedinačnih nepokretnih kulturnih dobra u Ulici grada Vukovara. Ipak, neki od objekata koji jesu na ovome popisu, nisu zabilježeni u Zbirci. Uz ovo, postoje i neke snimke nasumičnih objekata u istoj ulici, na uglovima Ulice grada Vukovara i nekih ulica koje je presijecaju te neke koje su u neposrednoj blizini. Oni će također biti navedeni i opisani jer su važan dio nasljedstva kako Zbirke tako i grada Zagreba.

Sa svakom građevinom će biti navedene njezine ključne metapodatkovne kategorije poput arhitekta, vremena nastanka i adrese te njihova glavna obilježja od stila gradnje, funkcije do detalja poput površine, broja katova i tlocrta. Osim ovih, fiksnih i povijesnih podataka, spomenute će biti i neke aktualnije teme povezane uz potrese 2020. godine, ali i generalne obnove te urbanističke planove promjena objekata ili njihove okoline.

2. Zbirka dijapozitiva “Maroević”

Dijapozitiv je prozirna fotografska snimka snimljena na staklu ili filmu. Njezina se projekcija vrši preko projektora, ali starijih koji su funkcionirali na postavljanje izvora svjetlosti s jedne strane dijapozitiva i lećom koja bi uvećala projicirala zabilježenu fotografiju na dijapozitivu

na zid, zaslon, ekran ili slično. Ovo se može vršiti i dijaprojektorom koji se koristi isključivo za dijapozitive ili dijafilmove. Budući da su dijapozitivi zapravo zabilješka kamere, oni mogu biti crno bijeli i u boji. Oni se nalaze na kartici koja je obično sive boje i koja služi kao okvir na koji se često napiše ime ili neki oblik opisa dijapozitiva.

Zbirka dijapozitiva "Maroević" rezultat je dugotrajnog, a moglo bi se reći gotovo i životnog rada prof. dr. sc. Ive Maroevića. Prof. dr. sc. Ivo Maroević Špuntin završio je studij engleskoga jezika i povijesti umjetnosti na Filozofskom fakultetu u Zagrebu gdje je također doktorirao 1983. godine. Prije nego što je došao raditi na istome fakultetu, radi u osnovnim školama, kao kustos i konzervator prvo u Gradskom muzeju Sisak, a nakon u Restauratorskom zavodu Hrvatske.[1] Kroz život je objavio dvanaest knjiga o arhitekturi, urbanizmu, zaštiti spomenika kulture i više od 700 radova i recenzija sličnih tematika te jednu posthumno objavljenu knjigu. Uz mnoge druge važne doprinose u zaštiti spomenika i davanja savjeta za obnove nakon potresa i rata u Dubrovniku, on je neizostavni dio smjerova povijesti umjetnosti i informacijskih i komunikacijskih znanosti na Filozofskom fakultetu kako u Zagrebu, tako i u Hrvatskoj. Bio je bio jedan od osnivača i prvi voditelj Katedre za muzeologiju na smjeru informacijskih znanosti, a samim time i nositelj kolegija "Muzeologija" i "Zaštita spomenika", ali i redoviti profesor kolegija "Zaštita muzejskih zbirki" i "Urbanističke teme".[2]

Njegova zbirka dijapozitiva je, osim privatnim životom, bila potaknuta za nastanak zato da bi olakšao i uljepšao studiranje svojim studentima koristeći projekcije dijapozitiva u nastavi. Na svojim putovanjima, fotografirao bi stvari vezane uz svoje kolegije, interese, ali i privatne preference. Također, ova zbirka uključuje i mnogo fotografija iz stručne literature ili s izložbi. Prof. Maroević bi u svojem radu naišao na nešto što mu se učinilo relevantnim za prikazivanje svojim studentima te bi to fotografirao i koristio, također u svojim predavanjima. Na ovakve primjere fotografija iz literature, se često odnose fotografije primjera koje profesor nije mogao vidjeti uživo ili tlocrta koje nije moguće inače nikako vidjeti. U ovome radu će biti prikazano nekoliko primjera fotografija iz literature. Profesor je posebnu važnost pridavao primjerima iz Zagreba i iako postoje mnogobrojni dijapozitivi s područja Jugoslavije, najviše je onih iz Zagreba gdje je proveo veći dio života. U zbirci se, uz fotografije kojima je autor Ivo Maroević, nalaze i dijapozitivi koje su u sklopu nekog seminarskog rada snimili sami studenti. Zbroj svih ovih dijapozitiva poznatih i nepoznatih autora, čini Zbirku "Maroević" koja je u tri

[1] Redakcija, 2007.
[2] *O Katedri Katedra za muzeologiju*

projekta (2001. - 2002., 2012. – 2013. i 2017. – danas) cijela digitalizirana i još prolazi proces katalogizacije tj. sadržajne obrade, u smislu dodavanja predmetnih/tematskih odrednica uz zapise. Prvi projekt je pokrenuo profesor u sklopu kolegija "Zaštita i komuniciranje kulturne baštine u Hrvatskoj" te je skenirano oko 1500 dijapozitiva, a sadržajno je obrađeno njih dvjestotinjak. U drugom i trećem projektu se uključuje sve više studenata muzeologije te se pridodaje prijepis ključnih riječi koje uključuju npr. Mjesto, vrijeme, naziv ustanove ili slični podaci koji specificiraju dijapozitiv. Do danas je sadržajno obrađeno skoro 40 % zbirke, a dostupna je i javni katalog Zbirke „Maroević".[3] Sama je zbirka podijeljena u tri podzbirke koje su podijeljene po nazivima kolegija na kojima je profesor predavao. Podzbirka „Muzeologija" sadrži 2657 primjeraka, a označavana je kod profesora slovom „M". ZS tj. „Zaštita spomenika" sadrži 3601 primjer i najveća je podzbirka, a UT ili „Urbanističke teme" sadrže jednako dijapozitiva kao i zbirka „Neidentificiranih dijapozitiva" što je 1412 primjeraka.

Spomenuta, profesoru draga tema koju je profesor često bilježio na svojim dijapozitivima, ali i u svojim radovima, bio je grad Zagreb. Postoje cijele serije snimaka s izložbi „Riznica Zagrebačke katedrale" u galeriji „Klovićevi dvori", „Izložbe o Maksimiru" u Hrvatskom povijesnom muzeju ili iz muzeja u drugim gradovima (Muzej „Staro selo Kumrovec"), ali i državama (Interpretacijski centar „Wickaninnish" u Kanadi). Ipak, ove se neslužbene podzbirke ne mogu mjeriti s količinom snimaka iz Zagreba gdje se nalaze „kurije na Kaptolu, Dverce, Opatovina, crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije u Remetama te kompleksu Medvedgrada".[4] Ovdje se nalaze i dijapozitivi Ulice grada Vukovara koja je ona ubrojena u podzbirku „Urbanističkih cjelina". Sve fotografije prenesene na dijapozitive, koje zabilježavaju Ulicu grada Vukovara, datirane su u 1995. godinu, a tekst autora Vujić, Zlodi i Ivanjko (2019) navodi da: „Naravno da se većina dokumentiranih muzeja promijenila danas u 21. stoljeću, no dijapozitivi mogu poslužiti upravo za usporedbu sa suvremenim stanjem" i to je također nešto što ovaj rad želi prikazati.[5]

3. Povijest Ulice grada Vukovara

[3] Vujić, Zlodi, Ivanjko, 2019.
[4] Vujić, Zlodi, Ivanjko, 2019.
[5] Vujić, Zlodi, Ivanjko, 2019.

Prostor kojim će se protezati Ulica grada Vukovara u Zagrebu kreće od Trešnjevačkog trga prema istoku grada do Volovčice. Ulica je bila povezana konjskim tramvajima od kada je on uveden u Zagrebu, 1891. Godine. Tramvaj je povezivao Ulicu grada Vukovara preko Savske ceste, a kako se tramvajska mreža vremenom povećavala je od 1949. pruga provedena Vukovarskom avenijom do Heinzlove ulice, a godinu dana kasnije i do Žitnjaka te 1990. do Savišća.

Činjenica da je ova ulica bila tramvajski povezana od samih početaka govori o njezinoj dugogodišnjoj važnosti. Nastala je 1930-ih kada se zvala Varaždinska ulica. Kao rezultat Drugog svjetskog rata, 1947. godine mijenja ime u Moskovsku ulicu, zatim Beogradsku od 1951. do 1957. te do 1991. godine nosi naziv Ulica proleterskih brigada. Raspadom Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije dobiva ime koje nosi i danas: Ulica grada Vukovara ili Vukovarska avenija (ali ne Vukovarska jer ulica toga naziva se nalazi u Dubravi).

U poslijeratnim godinama, arhitektura je, generalno, bila fokusirana na obnovu porušenih gradova, na izradu regulacijskih i urbanističkih planova te na brzu izgradnju stambenih naselja.[6] Ulica grada Vukovara je smatrana najboljim primjerom poslijeratne planske izgradnje našeg područja. Iako je napravljena direktivna regulatorna osnova grada Zagreba neposredno prije Drugog svjetskog rata od nje se, nakon rata, odustaje te se prihvaća novi prijedlog. Prijedlog o oblikovanju i regulaciji same ulice koji je donio Vladimir Antolić 1949. godine. Vladimir Antolić bio je prvi ravnatelj Urbanističkog instituta. On je htio ovu ulicu, zbog njezine veličine i svoje vizije za njezinu relevantnost, preimenovati iz tadašnjeg naziva: Moskovska ulica u Moskovski bulevar. Ovo se nije ostvarilo jer taj prvotni Antolićev plan, osim idejno, većinski nije proveden kao ni cilj da se izgradi ova planska ulica u dvadeset godina (1950. – 1970.).[7]

U trenutku kada Antolić piše spomenuti projekt, Ulica grada Vukovara je imala izgrađene samo objekte uglovnice na sjeverozapadnom križanju sa Savskom cestom (projekt Hinka Bauera) i Državnu obrtnu školu s Gradskom centralnom stručnom produžnom školom. Spomenute škole su djelo arhitekta, poznatog po izgradnji škola – Ivana Zamljaka i izgrađene su do 1940. godine. „Sklop je od 1953. do 1955. godine dograđen četverokatnom uredskom zgradom“ prema projektu Laloslava Horvata koji je uz ovo škole „povezao jednokatnim

[6] Tanasijević – Popović, 1986., 42
[7] Ivanković, 2006., 188

spojnim krilom te stvorio uporabnu cjelinu istovrsne namjene.“[8] Ovo su danas prostori Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske. Iako malo izgrađenih građevina, one su odredile jasne smjerove kretanja spomenutih velikih zagrebačkih ulica Savska ceste i Avenije grada Vukovara.[9] Razvoj Vukovarske avenije predstavlja razvoj i rast cijeloga grada te pomicanje središta Zagreba iz područja Donjeg grada u prostor iza Glavnog kolodvora tj. Između Glavnog kolodvora i Save. Ovo kasnije potiče i sam smjer razvoja Zagreba prema jugu i njegov prelazak Save u Novi Zagreb pod nadležnošću tadašnjega gradonačelnika Većeslava Holjevca (1952. – 1962.). Za vrijeme njegova mandata je izgrađen velik dio objekata o kojima će govoriti ovaj završni rad.

Profesor Ivo Maroević je imao određenu, razumljivu fascinaciju ovom ulicom. Rekao je o njoj: "Bila je to arhitektura iz radionica brojnih poznatih hrvatskih arhitekata, koju je krasila jednostavnost, ponegdje i škrtost izraza, skroman i ograničen izbor materijala te jasna geometrija volumena pretežito slobodnostojećih zgrada".[10]

4. Kulturna dobra iz Ulice grada Vukovara u Zagrebu na dijapozitivima iz Zbirke Maroević

4.1. Višestambena zgrada, broj 35 – 35 a

Stambeno - poslovna zgrada arhitekta Drage Galića na broju 35 i 35 a nepokretno je pojedinačno zaštićeno kulturno dobro. Projekt je izrađen 1953. godine, a godina izvođena je 1957.[11] Budući da je broj stanovnika u Zagrebu konstantno rapidno rastao te su se i granice samoga grada povećavale bilo je potrebno smjestiti sve više ljudi u brzo izgrađene i funkcionalne objekte. Galićeva želja, za ne samo funkcionalnim objektom već i kreativnim radom, vidljiva je u ovome objektu i njegovoj „sestri“, par brojeva dalje smještenoj gotovo identičnoj zgradi, 43 (i 43 a). Ove su izdužene, vodoravne zgrade smještene na velikim nosačima oblika trapeza. Ove zgrade su popularno nazivane „Corbusier I“ i „Corbusier II“ jer je vidljiva Galićeva inspiracija iz rada „Unité d’ Habitation“ („Zgrada zajedničkog stanovanja”), arhitekta, slikara i spisatelja te legende moderne umjetnosti Le Corbusiera. Projekt za Le Corbusierovu zgradu „Zajedničkog stanovanja“ napravljen je samo šest godina prije Galićevog projekta te je prema tome uočljivo koliko je Galić pratio modernu europsku

[8] Sever, 2020., 49
[9] Barišić Marenić, Štulhofer, Uchytil, 2009., 288
[10] Kiš Terbovc, 2021.
[11] DASZ - *Višestambena zgrada u Ulici grada Vukovara 35/35a*

arhitekturu.

U prizemlju Galićeve zgrade na broju 35 su između stupova dodani objekti poput restorana, knjižnice i pošte. Ovakvi ugostiteljski i poslovni objekti se nalaze i u Corbusierovoj, spomenutoj, zgradi. Obje zgrade ipak, za razliku od Le Corbusierovih, na svojih osam nadzemnih etaža sadrže 68, ali dvoetažnih stanova.[12] Zgrada i dalje izgleda suvremeno s južnog pročelja koje je obnovljeno 2010. godine dok je sjeverno pročelje generalno zapuštenije.

Slika 1- Maroević - Zagreb, Vukovarska 35a, stambena zgrada (Galić, 1953.), južno pročelje sa zapada (1995.)

Zbog zatvaranja prostora između pilona, sa sjeverne strane je smješteno improvizirano parkiralište u uličici koja gleda na zgradu i stražnje dijelove kuća u Dobranskoj ulici. Sa sjeverne strane „Corbusiera I“ i „Corbusiera II“ su neki katovi cijeli zatvoreni, dok ih većina ima betonski ograđene balkone s kružnim otvorima, dok stubište nosi kvadratne istake većih dimenzija ispunjeno manjim, šupljim betonskim pravokutnicima. Nažalost, na ovoj je strani zgrade na broju 35 vidljivo mnogo intervencija stanara koji su željeli zatvoriti svoje balkone prozorima, ali čak i dijagonalno nagnutim zatvorenim istakom da bi povećali površinu stana.

[12] *Kuća zajedničkog stanovanja*

Slika 2 - Jurić - Zagreb, Ulica grada Vukovara 35 - 35a, stambena zgrada (Galić, 1953.), sjeverno pročelje s istoka (2021.)

U samoj Zbirci se, osim dijapozitiva samog objekta, nalazi i fotografija iz nepoznate literature koja prikazuje tlocrt karakterističnog dvoetažnog stana. Ovaj zabilježeni crtež ne nosi samo osnovne arhitektonske elemente poput zidova, prozora, stepenica, liftova, balkona i vrata već i neki osnovni namještaj. Namještaj poput stolova, stolica i kuhinjskih elemenata su ucrtani da bi se lakše zamijetila namjena svake prostorije te potencijalni oblik uređenja.

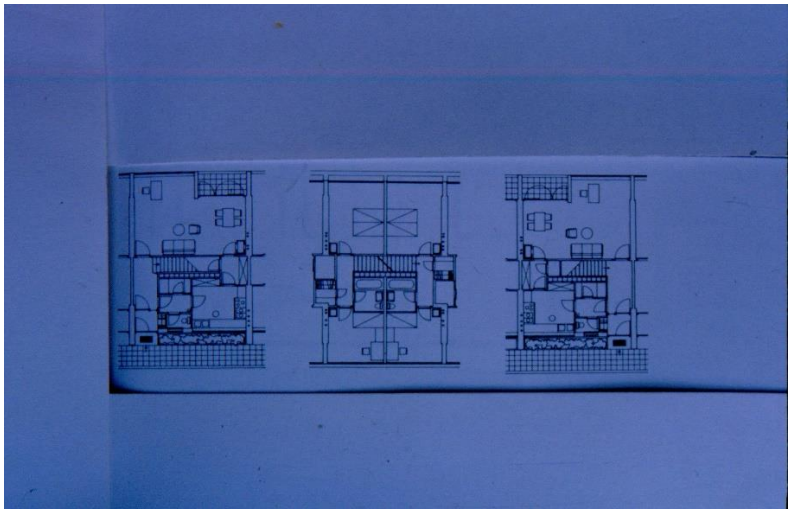

Slika 3 - Maroević -Zagreb, Vukovarska 35a, stambena zgrada (D. Galić, 1953.), tlocrt karakterističnog stana

Ove stambene zgrade su zapravo svojevrsni Corbusier, ali dimenzijama i oblikovanjem prilagođeni gradu u kojem se nalaze. One su zbog svih navedenih razloga vrijedni primjeri

moderne arhitekture na našem području, a također važno djelo u životnom radu Drage Galića te važan oblikovni dio Ulice grada Vukovara.

4.2. Višestambena zgrada, broj 43 i 43 a

Ovo je spomenuta „sestra“ već prethodno spomenute zgrade na broju 35. Ona je također ubrojena u nepokretno pojedinačno i zaštićeno kulturno dobro. Budući da joj je izgradnja počela nakon zgrade na broju 35, 1955. i trajala do 1959. godine, vidljiv je napredak arhitekta Galića i njegovo učenje za vrijeme rada. „Corbusier II“ je napredniji u nekim manjih elementima instalacija te je time malo bolje izvedena. Ona u prizemlju ima samo velike pilone i dva haustora, bez ugostiteljskih objekata. Između ovih masovnih stupova se nalaze parkirna mjesta za stanare. Još jedna od razlika, osim što je zgrada isključivo stambene namjene, sastoji se u tome što ovaj razvijeni prototip ima devet nadzemnih etaža te jednu podzemnu etažu. Ovo čini njezinu površinu gotovo 2000 m^2 većom od prethodne osmoetažne zgrade.[13]Još jedna od prednosti jest ta što je ova vidljiva s obje strane te time nema toliko intervencija na južnoj strani koliko zgrada na broju 35, a i sama zgrada je obnovljene sive boje koja joj mnogo više priliči nego isprana smeđe – narančasta boja „Corbusiera I“. Elementi rupičaste ograde balkona i četiri velika pravokutnika na vanjskoj strani stubišta su također isti, ali mnogo urednije izgledaju na ovoj stambenoj zgradi. Ona je, također, slobodno stojeća i „jedan je od najboljih primjera hrvatske poslijeratne stanogradnje, naglašenog autorskog rukopisa, , inovativnog prostornog rješenja stambene jedinice, te kvalitetnih građevnih sastava i visoke čistoće u detalju“.[14]

[13] DASZ - *Stambena zgrada u Ulici grada Vukovara 43 (ugao s Miramarskom)*
[14] *Galerija nepokretnih kulturnih dobara grada Zagreba – Ulica grada Vukovara 35*

Slika 4 - Jurić - Ulica grada Vukovara 43 - 43a, D.Galić (1953.), južno pročelje s istoka (2021.)

4.3. Višestambena zgrada nekadašnje Vojne pošte, broj 52 a – e

Zgrada na broju 52, poznatija kao „Mornarska“ ili „Mornarica“ dobila je ovaj nadimak jer je izvorno bila napravljena za mornaričke oficire. Ovo je višestambena zgrada s 96 stanova na deset nadzemnih etaža. Arhitekt ove zgrade je Stanko Fabris koji je poznat i po svojoj diskutabilnoj interpolaciji poslovne zgrade „Željpoha“ na današnjem trgu Republike Hrvatske (tadašnji Trg maršala Tita) koja je srušena zbog izgradnje Muzičke akademije.

„Mornarska“ zgrada, osim nadzemnih etaža, ima i jednu podzemnu, a godina njezinog projektiranja je 1956. dok je godina izvođenja 1960. Ova zgrada jednostavne koncepcije s laganom raščlambom i malim pomacima volumena koristi boje u stilu Pieta Mondriana. One daju simplificiran, ali profinjen i nenametljiv, ali uočljiv izgled.[15] Doduše, ovoj boji bi dobro došla obnova zbog ispranosti. Ipak najupečatljiviji dio ove građevine nije boja, već njezina betonska konstrukcija na krovu. Ta konstrukcija je „cik – cak“ oblika i teži gotovo 155 tona te stvara otvorenu komunalnu terasu na vrhu objekta. Ova se krovna konstrukcija protezala na brojevima 52 a i 52 b dok na 52 c počinje drugačije oblikovanje krovnog elementa. Od broja 52 c do 52 e se na krovu nalazi betonska čipka u obliku vodoravno i okomito naslaganih pravokutnika koji zajedno čine uzorak unutar velikog pravokutnika.

[15] *Galerija nepokretnih kulturnih dobara grada Zagreba – Ulica grada Vukovara 52*

„Mornarska“ zgradu nije u zbirci dijapozitiva tj. nisu ju fotografirali ni profesor ni njegovi studenti, ali je ona trenutno popularnija od svih drugih objekata na popisu zaštićenih, nepokretnih i pojedinačnih kulturnih dobara Vukovarske avenije. Razlog zašto je ova zgrada trenutno u fokusu mnogih medija jest što je „cik - cak“ krovna konstrukcija, koja se protezala na brojevima 52 a i 52 b, u potresu 29. prosinca 2020. jako oštećena te je postala opasna, ne samo za stanare već i za pješake. Dugo su se stanari žalili na vidljivu napuknutost ekstravagantnog, armiranobetonskog krova dok on nije bio uklonjen. Budući da je objekt, kao i prethodno navedeni, uvršten na popis pojedinačne zaštićene kulturne baštine, trebao bi biti obnavljan u onaj oblik u kojem je izvorno napravljen, ali ti koraci još nisu učinjeni. Ovaj element je jedan od zadnjih podviga arhitekture 50-ih godina i važan je dio oblikovanja panorame ulice te bi time trebao biti iznova postavljen na krov.

Slika 5 - Jurić - Ulica grada Vukovara 52 a - e, S. Fabris (1948.) (2021.)

Slika 6 - Izvor:.ostblog - sozialistische Architektur in Zagreb (2012.)

4.4. Zgrada gradskih upravnih tijela, broj 56 – 60

Neven Šegvić je uz Dragu Galića, Mladena Kauzlarića i Ivana Vitića jedan od vodećih predstavnika hrvatske moderne. On je arhitekt zgrade u Ulici grada Vukovara na broju 56 gdje je vidljivo njegovo modernističko zalaganje za ravnotežom između funkcije i forme.[16] Ova zgrada je građena od 1947. do 1949. godine te se sastoji od ulaznih brojeva 56, 56 a, 58, 58 a, 58 b i 60. Ona je šesterokatna, stambeno – poslovna građevina koja je zaštićeno kulturno dobro. Njezin oblik vodoravnog pravokutnika postavlja temelje za dinamiku gradnje ostalih građevina na ovom dijelu ulice. Iako je napravljena prije usvajanja regulacijske osnove, arhitekt Šegvić i preoblikovni - projektant Milan Žerjavić su odredili daljnje smjernice gradnje na ovoj prometnici. Usto, Šegvić je za ovaj projekt nagrađen prvom nagradom za arhitekturu 1949. godine.

Iako je nacrt nagrađen, njezinu izvedbu je izvodio Milan Žerjavić te je izgled zgrade pomalo izmijenjen, ali i sama funkcija joj je prenamijenjena „u trenutku izvedbe za javnu namjenu.“[17]

[16] Galović, 2003.
[17] Damjanović, 2014., 238

Slika 7 - Maroević - Zagreb, Vukovarska 56, općina Trnje (N. Šegvić), sjeverno pročelje s istoka (1995.)

Masivnost zgrade u pitanju vizualno je umanjena, na sjevernom pročelju koje gleda na Ulicu grada Vukovara, time što nema balkone ili druge pretjerano istaknute volumene. S ove, sjeverne strane se nalaze samo dugački redovi prozora i zidova dok su balkoni smješteni na južnoj strani. Ona umjesto na prometnicu, gleda na park smješten duž cijele južne strane zgrade. Na uglovima se nalaze veliki stupovi koji su od potresa pridržani pomoćnim pomičnim metalnim šipkama - stupovima. Na petome, i zadnjem katu, nalazi se uvučena terasa čija balkonska ograda uokviruje sam objekt poput velikog betonskog vijenca. Ritam reda prozora koji se proteže cijelom duljinom zgrade je tipično oblikovanje poslijeratne moderne arhitekture koji je vidljiv i na drugim primjerima, kako u Zagrebu tako i na Galićevoj, Fabrisovoj, ali i na još jednom Šegvićevom objektu na Vukovarskoj aveniji.

Slika 8 - Maroević - Zagreb, Vukovarska 56, općina Trnje (N. Šegvić), južno pročelje sa zapada (1995.)

Slika 9 - Jurić - Zagreb, Ulica grada Vukovara 56, općina Trnje (N. Šegvić), južno pročelje s istoka, detalj posljedica potresa (2021.)

4.5. Višestambena zgrada Exportdrva, broj 62 a - d

Drugi objekt koji jest nepokretno zaštićeno kulturno dobro, a ne nalazi se u Zbirci „Maroević“ jest stambena zgrada Božidara Rašice na broju 62 a - d. Ova osmerokatnica, s polukatom izgrađena je 1955. godine. U njenom oblikovanju, Rašica stvara uvučene balkone kakvi su napravljeni i na Galićevim zgradama. Ovako uvučeni u sam pravokutnik zgrade, balkoni stvaraju veći dojam skladnosti i jedinstvenog volumena. Između ovih balkona nalazi se motiv

betonskih „saća“ koji dočaravaju jednostavnu, ali efektnu dekoraciju. Ovaj objekt je primjer masovne blokovske stambene izgradnje iz prve faze urbanizacije nakon Drugog svjetskog rata. Interesantno je da se ova zgrada zapravo više ne nalazi na Vukovarskoj aveniji jer je desetak godina nakon njezine izgradnje (1963.), isti arhitekt, Božidar Rašica, ispred nje izgradio nisku zgradu Jadranfilma (danas „Croatia Lloyds“-a) koja je bliže Ulici grada Vukovara i koja nosi broj 62. Ovime, zgrada na 62 a, popularno zvana „Avijatičarka“, bi zapravo trebala nositi adresu u odvojku Ulice Fausta Vrančića.

Budući da se arhitekt bavio scenografijom kroz život, on je zgradu „Avijatičarke“ smjestio u drugi plan. „Avijatičarka“ odgovara ritmu velike Ulice grada Vukovara dok ispred nje smještena niska zgrada Jadranfilma se u panorami ni ne vidi zbog drveća koje ju okružuje te su gotovo iste visine kao i zgrada. Niža gradnja Jadranfilma prikazuje odmak u autorovom stvaranju kroz deset godina, ali i njegovo praćenje trendova u arhitekturi gdje više glavni materijali „nisu beton i drvo nego staklo i aluminij“.[18] Odnos zaštićene visoke betonske zgrade „Avijatičarke“ i dvoetažne zgrade Jadranfilma, koje su udaljene samo šest metara, odabrani je urbanistički potez Rašice za koji je u 2017. godini bilo upitno hoće biti zadržan. Naime, zbog promjena i dopuna u Generalnom urbanističkom planu Zagreba iz 2013. zapadni dio Ulice grada Vukovara prestaje biti pod zaštitom kao cjelina. Ostaju pojedini objekti, koji su ovdje opisani koji i dalje imaju spomenute statuse pojedinačnih nepokretnih kulturnih dobara. Ovime se javlja želja nekih investitora da iskoriste poziciju objekta Croatia Lloyds-a (u vlasništvu Croatia osiguranja) i na toj lokaciji sagrade neboder. Srećom, stanovnici Vrbika i grada Zagreba su se pobunili protiv ovog poteza u akciji 2017. godine pod nazivom „Ne damo Rašicu“ te do danas objekti stoji onakav kakav jest.

[18] Sutlić, 2017.

Slika 10 - Jurić, Ulica grada Vukovara 62 - 62a, B. Rašica (2021.)

Arhitekt Božidar Rašica, osim ova dva objekta je autor još dvije zgrade na početku Ulice grada Vukovara. Zgrada Hrvatske elektroprivrede (nekadašnja poslovna zgrada Jugonafte) na broju 37, koja je sagrađena 1955., a u obnovi 2015. godine su „svi drveni prozori na pročelju zamijenjeni su aluminijskim okvirima . A HEP je znamenitu građevinu devastirao pod okriljem zakona!“[19] Naime, upravna zgrada HEP-a, koja je smatrana vrhunskim arhitektonskim remek-djelom 50-ih godina i „pokazuje pripadnost svjetskom internacionalnom stilu, poznatom pod nazivom kasni modernizam“ obnovljena je bez ikakvih ograničenja i obzira na urbanističku cjelinu.[20] Vidjevši ovaj primjer devastacije, građani su zasigurno bili više potaknuti očuvati objekt Jadranfilma. Zgrada HEP-a, doduše, više i nije baš vidljiva zbog novoizgrađene zgrade Raiffeisen banke.

Zadnji blok zgrada koji pripada zapadnome dijelu Vukovarske avenije jest u obližnjoj Ulici Veselka Tenžere. Dvije Rašičine višestambene zgrade u ovoj ulici, izgrađene su 1960. godine. Imaju brojeve od 1 – 15, šest katova i dijagonalne istake za završetke koji imaju prozore koji gledaju na sjevernu stranu. Na zadnjem katu umjetnički ateljei od kojih je jedan pripadao nedavno preminulom kiparu Ivanu Kožariću. Osim ovih primjera, Božidar Rašica za Ulicu grada Vukovara „nacrtao i zgradu Doma narodne milicije, ali ona nije nikada izgrađena“.[21]

[19] Sutlić, 2015.
[20] Sutlić, 2015.
[21] Globus, 2015.

4.6. Pučko otvoreno učilište / Radničko sveučilište Moša Pijade, broj 68

Prvi javni arhitektonski natječaj za izgradnju na Vukovarskoj aveniji je bio raspisan 1955. godine. Ovaj natječaj je bio za Radničko sveučilište čiji su rezultati bili doneseni godinu dana kasnije 1956. godine, a radovi završeni 1961. kada je i otvoreno Radničko sveučilište „Moše Pijade“ (danas Pučko otvoreno učilište). Autor i voditelj izgradnje projekta bio je Radovan Nikšić, a koautor je Ninoslav Kučan. Prilagodba obrazovnoj namjeni, funkcionalnom konceptu i modernističko oblikovanje obilježja su ove, i dalje relevantne zgrade. Danas „Pučko otvoreno učilište“, u nepromijenjenom izdanju, sadrži tri etaže i oko 20 000m^2. Iako neizgrađen u potpunosti kao prvonagrađeni projekt, zadržano je autorima važno obilježje, a to je razvedenost tlocrta. Na Radničkom sveučilištu vidljiv je utjecaj šestomjesečne suradnje Radovana Nikšića s arhitektima Jo Van den Broekom i Jaapom Bakemom. Ona je prethodila ovome radu, a s istim ovim arhitektima je, osim u Nizozemskoj radio i kasnije u Berlinu na stambenom tornju „Hansaviertel“.[22] Radničko sveučilište oblikovano je kao horizontalno položen pravokutnik s gotovo cijelim staklenim zidom na zapadnoj i sjevernoj strani i natkrovljenim, uvučenim otvorenim predvorjem. Ovime, Sveučilište predstavlja tendencije arhitekture s kraja 50-ih godina u kojima se volumen zatvara u sebe. Autorima se, također, inspiracija za prozorski zid može pripisati i stilu izgradnje kakva je vidljiva u školi Bauhausa.

U državi koju su pogodile radikalne ideološko – političke promjene „i obnova ratom razorene zemlje, oni pokušavaju projektirati i graditi novu, suvremeniju, sadržajem i smislom bogatiju arhitekturu” te je “zgrada Radničkog sveučilišta jedno od prvih i najuspješnijih realizacija projektiranih u duhu rekonceptualizacije postulata pionirskog razdoblja moderne.”[23] Osim impresivnog izgleda, o važnosti Radničkog sveučilišta govori činjenica da ga „je osobno otvorio predsjednik Tito“.[24] Autori Kučan i Nikšić su naknadno rekli da Radničko sveučilište nisu zamišljali kao mjesto „gdje će ljudi u cokulama dolaziti po naknadno obrazovanje“ te im je želja bila da izvedu prostor koji je prilagodljiv različitim kulturnim sadržajima.[25] Prema javnom mišljenju, ali i današnjoj uporabi prostora Radničkog sveučilišta, danas Pučkog otvorenog učilišta, ovu misiju su autori uspješno ostvarili. Zgrada služi raznim obrazovnim i kulturnim sadržajima te je u svom izvornom obličju i ideju nezaobilazan materijal u svim knjigama hrvatske arhitekture predstavljajući jedan od najboljih primjera svog doba. Ovime,

[22] Ivanković, 2006., 190
[23] Kisić, 2005.
[24] *Izložba - Ninoslav Kučan - retrospektiva arhitektonskog opusa - Muzej grada Rijeke*
[25] *Izložba - Ninoslav Kučan - retrospektiva arhitektonskog opusa - Muzej grada Rijeke*

nije iznenađujuće da je potencijal Radničkog sveučilišta bio prepoznat od godine kada je izgrađen jer su Ninoslav Kučan (za projekt) i Radovan Nikšić (za projekt i izvedbu), ali i Bernardo Bernardi (za opremu interijera/namještaj) bili nagrađeni Nagradom grada Zagreba iste godine kada je objekt završen (1961.). Park oko same zgade je radila Silvana Seissel koja će biti spomenuta i u hortikurturalnom uređenju oko zgrade na adresi Ulica grada Vukovara 222. Zgrada je od tadašnjeg trostruko nagrađenog projekta izgubila namještaj, a pregradnje s rampama za automobile, pristup invalida i izmjena funkcije glavne dvorane su poremetile glavnu ideju te po nekima devastirale ovo sveučilište.

Sa svim ovim informacijama na umu zapravo je iznenađujuće da se Radničko sveučilište ne nalazi na dijapozitivima Zbirke „Maroević“.

Slika 11 - Jurić - Zagreb, Ulica grada Vukovara 68, N. Kučan (1956-62), (2021.)

4.7. Palača pravde, broj 84 – 86

Građevina u Ulici grada Vukovara na broju 84 i 86 jest „Palača pravde“. Ovo je još jedan rad prethodno spomenutog arhitekta Ninoslava Kučana koji se prijavljuje na natječaj za „Zgradu pravosuđa i sudova“ 1961. godine i pobjeđuje. Iako Kučan samostalno izrađuje izvedbene projekte za zgradu, ona „nikada nije dovršena u predviđenom obliku“.[26] Zgrada je građena od 1962. godine do kraja desetljeća, 1970. Prvotno planiran kao cijeli sklop zgrada „Državnog sekretarijata za pravosudnu upravu Narodne Republike Hrvatske“, “Palača pravde“ je trebala

[26] *Izložba - Ninoslav Kučan - retrospektiva arhitektonskog opusa - Muzej grada Rijeke*

biti trodijelna zgrada s dva niža stražnja krila.[27] Ta dva niža krila bi bili gotovo odvojeni blokovi spojeni prolazima s "izvedenom" glavnom zgradom. Ideja arhitekta jest bila u tome da je jedno krilo namijenjeno građanima ("šalter sala"), a drugo pravosudnoj upravi. [28]

Na izvedenoj zgradi „Palače pravde" vidljive su nove ideje arhitekture 60 – ih godina koje postepeno odmiču od same funkcionalnosti te „funkcionalnosti i poprima dva estetska principa. Jedan: zatvaranje volumena građevine, a drugi je potpuna suprotnost rastvaranje volumena na složene, vodoravno razvedene sklopove".[29] Palača pravde, na svoj način, ispunjava oba obilježja. Ova, nova arhitektura, također, stavlja naglasak na pješačke površine što je vidljivo u samome uvlačenju zgrade od ulice te ostavljanja prostora između kolnika i objekta. Ista ova obilježja 60-ih godina su vidljiva i na Radnom sveučilištu „Moše Pijade".

„Palača pravde" se, kao i Radno sveučilište „Moše Pijade", nalazi u katalogu zaštićenih ostvarenja poslijeratne arhitekture, ali ne i u Zbirci, ali ovo nije jedino što imaju zajedničko. Gledajući godine izgradnje Radnog sveučilišta „Moše Pijade" i „Palače pravde" paralelno s godinama izgradnje prethodnih, stambenih ili eventualno poslovno – stambenih objekata, možemo uočiti da je u drugoj polovici pedesetih godina fokus izgradnje prešao sa stambenih zgrada na zgrade kulturnih i upravno-obrazovnih namjera. „U razdoblju od 1956. do 1959. godine izgrađeno je samo šest građevina, od kojih samo dvije stambenog karaktera, a do 1960. je ulica trebala biti u potpunosti dovršena"[30] Jedan od razloga za ovo jest taj što sredinom pedesetih godina razvija prekosavsko područje. Četvrti poput Trnskog, Savskog Gaja, a pogotovo gradnja Velesajma koji predstavlja središte Novog Zagreba. Tržište je, izgradnjom na potpuno praznome platnu Novog Zagreba, preseljeno. Ovo je također jedan od razloga zašto je „Palača pravde", projekt iz 1961. godine, vremenski ostavljen za sam kraj i ona označava kraj prvog razdoblja izgradnje u Ulici grada Vukovara.

4.8. Višestambena zgrada, broj 222 - 224

U nastavku Vukovarske avenije, na području između avenije Vjenceslava Holjevca i avenije Marina Držića, a južno od same Ulice grada Vukovara, nalazi se Zagrebačka četvrt Kruge. Ovdje nastaju mnogobrojne stambene i poslovne zgrade zbog privlačne lokacije i lake dostupnosti. Višestambena zgrada „Kruge" je smještena na adresi Ulica grada Vukovara 222 i

[27] *Galerija nepokretnih kulturnih dobara grada Zagreba - Ulica grada Vukovara 84 i 86*
[28] *Izložba - Ninoslav Kučan - retrospektiva arhitektonskog opusa - Muzej grada Rijeke*
[29] Tanasijević – Popović, 1986, 44
[30] Srbljinović, Pandža, 2012.

224. Ona je rad arhitekta Nevena Šegvića, a projektirana je 1954. godine. Izvođenje zgrade „Kruge“ uslijedilo je godinu dana kasnije i trajalo je pet godina, od 1955. do 1960. Arhitekt je uobičajeno obilježje modernizma “red prozora, red zida, red prozora…“ odlučio jednostavno, ali efektno ritmizirati koristeći dva različita reda otvora na različitim katovima. Jedan red s prvom vrstom ritma je sastavljen samo od otvora tj. prozora, jedva razmaknutima, jedva vidljivim, stupovima. To su zapravo zidovi, ali zbog svoje debljine izgledaju poput stupova. Druga vrsta reda pak ima osjetan razmak između svojih prozora. Jednolično razmaknuti prozori zauzimaju gotovo jednako prostora koliko i zid između jednog i drugog prozora. Osim ovih izmjena, na zadnjoj etaži je korištena kombinacija jednog i drugog ritma prozora, a na sredini se nalaze potpuno drugačiji pravokutni prozori. Ova se izmjena vrsti prozora i količine zida ne viđa često i toliko je malena, a osjetna razlika. Dinamika ovih otvora na velikoj stambenoj zgradi pokazatelj je domišljatosti arhitekta Šegvića. Ovo dinamično pročelje okrenuto je na sjever tj. Gleda na Ulicu grada Vukovara dok je s južne strane dojam zgrade mnogo drugačiji. S južne strane je, isključivši zadnje dvije etaže, svaki kat, cijelim redom ispunjen prozorima. Također se kroz katove nalaze ravnomjerno raspoređeni balkoni od kojih su neke stanari odlučili zatvoriti. Zadnja etaža sadrži terase, a predzadnja pravokutne otvore kakvi su posebni na sredini sjevernog pročelja. Ovim ponavljanjem određenog elementa se povezuju jedno i drugo pročelje. S bočnih strana

smješteni su dugački balkoni koji zasigurno sa sobom nose impresivne poglede na jednu ili dvije avenije.

Slika 12 - Maroević - Zagreb, Vukovarska 224, stambena zgrada (N. Šegvić, 1953.), južno pročelje s istoka

U Zbirci „Maroević“ se nalaze fotografije sjevernog i južnog pročelja ove zaštićene zgrade, ali i spomenutih balkona smještenih na užim stranama zgrade. Osim ovih fotografija, njima je priložen i označen dijapozitiv tlocrta karakterističnoga stana fotografiran u neimenovanoj literaturi. Na tlocrtu je zanimljivo uočiti da je cijeli jedan zid zapravo prozor, a pokraj crno označeni zidovi kontrastiraju prozorskoj lakoći.

Budući da je cijela zgrada smještena na platou, oko nje je izvršen i hortikulturni projekt koji je napravila arhitektica Silvana Seissel. Ovo pokazuje težnju za suživot čovjeka u zgradi i prirode, a u narednim godinama će se u Novom Zagrebu u urbanističkim planovima još više vidjeti tendencije parkovima okružene zgrade. Park je i dalje uredno održavan, ali je u prizemlju na istočnome dijelu pročelja na platou dodan lokal koji izlazi iz gabarita zgrade.

Zgrada je popularno bila zvana „Titanik“ u 60-im godinama. Vjerojatno jer je zbog deset katova, izduženog i modernističkog oblikovanja izgledala kao usamljeni brod na pučini. Pridodavši ovome blizinu Save, koju tada ništa nije sprječavalo da obavije zgradu maglom, objašnjava zašto bi stanovnicima ove i okolnih zgrada nadimak bio potpuno logičan. Stanovnici deseterokatnice „Titanik“, također su rekli da se za vrijeme potresa zgrada ljuljala,

ali da na njoj nema nikakvih značajnijih oštećenja, a i sama okolica s parkom je, kažu, bila dobro mjesto za sklonište.

4.9. Višestambena zgrada, broj 238

Samo nekoliko brojeva niže, na broju 238, nalazi se višestambena peterokatnica izvedena prema projektu Ive Geršića. Ona je zaštićeno kulturno dobro smješteno s južne strane Ulice grada Vukovara u blizini križanja s avenijom Marina Držića. Godina projektiranja ove zgrade je 1950., ali početak njezine izgradnje je zabilježen tek tri godine kasnije, u 1953. godini, a gradnja je završila 1956. Sa sjeverne strane koja gleda na Vukovarsku aveniju, projektiran je neprekinuti, modernistički, niz prozora koji se za područje stubišta udvostručava u svojoj veličini da bi stubište bilo osvijetljeno. Taj cijeli red prozora je zapravo hodnik koji je u prizemlju i na zadnjoj etaži otvoren da bi stanarima zadnjega kata dao balkone. Ovakav način gradnje, otvorene zadnje etaže vidljiv je i na drugim objektima u istoj ulici. Osim ovoga, u prizemlju kod ulaza je korišten neobrađeni kamen koji ostavlja dojam rustikalnog ulaza, a i okolica zgrade je priroda. Ta okolna priroda tj. Livada parka nije izravnata već je zgrada prilagođena njezinim visinskim razlikama. Ovo je razlog zašto je zgrada za gotovo metar dublja na svojim krajevima nego kod ulaza.

Slika 13 - Maroević Zagreb, Vukovarska 238, stambena zgrada (Geršić, 1950-2), sjeverno pročelje sa zapada

S ne-prometne, južne strane, čija se fotografija, sa zapada, također nalazi u zbirci, vidljiv je drugačiji oblik arhitekture, poglavito zato što su na ovoj strani stanovi, a ne hodnici.

Stambena arhitektura s povezanim balkonima i jednostavnim prozorima te, opet, potpuno prozorima otvorenim stubištem, ne ostavljaju dojam istog objekta. Pomalo neuredna stambena zgrada, koja u trenutku fotografije u zbirci (koja je datirana u 1995.godinu) već nosi sva obilježja "života ljudi u objektu". Dio promijenjenih prozora, zatvorenih balkona i postavljanja sušila za rublje ne odaju dojmom zaštićenog kulturnog dobra. Na ovim dijapozitivima su, također vidljive bočne strane koje nose samo male prozore i potpunu zatvorenost. Zadnja etaža odvojena je istakom, a zgrada „Kruge" izgleda potpuno drugačije sa svojeg reprezentativnog, sjevernog, "hodničkog" i južnog "ljudskog" pročelja.

Slika 14 - Maroević - Zagreb, Vukovarska 238, stambena zgrada (Geršić, 1950-2), južno pročelje sa zapada

Slika 15 - Jurić - Zagreb, Vukovarska 238, stambena zgrada (Geršić 1950-2), južno pročelje sa zapada (2021.)

Ovdje, u Zbirci, još jednom, nalazimo i fotografije tlocrta koje predstavljaju galerijski tip stanovanja koji je uobičajen za arhitekturu istočnog dijela Ulice grada Vukovara, u izgradnjama nastalima u 50-im godinama. Zbog ove tipologije gradnje, ova zgrada ima 108 stanova u svojih, šest nadzemnih etaža, a sadrži i jednu podzemnu etažu.[31] Ovdje, osim samog tlocrta, vidljiv je i tekst te fotografija samog objekta iz literature u koje je fotografiran tlocrt koji prikazuje kako je zgrada imala stambene prostore okrenute prema jugu, a pomoćne prema sjeveru otvoreno dugim staklenim galerijama.

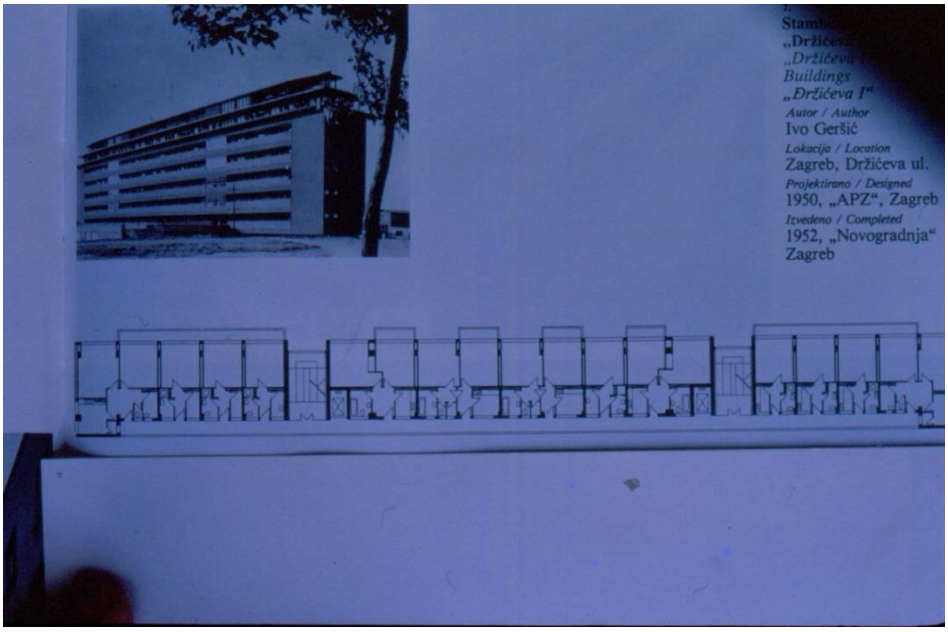

Slika 16 - Maroević - Zagreb, Vukovarska 238, stambena zgrada (Geršić, 1950-2), sjeverno pročelje, tlocrt karakterističnog stana

5. Preostali dijapozitivi u Zbirci „Maroević“ povezani s Ulicom grada Vukovara

U samoj zbirci se nalaze još neki dijapozitivi snimljeni u Ulici grada Vukovara, ali nisu zaštićeno kulturno dobro, isključujući neboder „Zagrepčanka“. Sve te preostale građevine nalaze se na uglovima ulica koje se križaju s Vukovarskom avenijom te neke od njih (ovisno o položaju ulaza) imaju i adrese drugih ulica. Organizirane su prema smjeru kretanja Vukovarskom avenijom od početnog broja tj. Iz smjera zapada prema istoku.

5.1. Cernička ulica

[31] *DASZ - Stambena zgrada u Vukovarskoj 238*

Na uglu Cerničke ulice i Vukovarske avenije, nalazi se stambeno – poslovna zgrada arhitekata Stanka Stergaršeka i Ratka Miličevića. Ova velika zgrada zbog svoje lokacije nosi tri adrese: Ulica grada Vukovara 17 – 19, Cernička ulica 21 i Gorjanska 26. Zgrada je napravljena 1993. godine, a budući da su dijapozitivi snimljeni 1995. godine, ovo je najnovija zgrada u Ulici grada Vukovara koja se nalazi u dijapozitivima. Ima jednu podzemnu etažu, prizemnu i tri kata te potkrovlje. Zanimljivo da je površina svakoga kata veća od površine prizemlja. Cijelo prizemlje je ostakljeno, a na uglovima katova su balkoni. Potkrovlje je cijelom dužinom ostakljeno i ima dugački balkon. Dva su dijapozitiva snimljena Cerničke ulice iz Vukovarske avenije i jedan gleda detaljnije na ovu poslovno – stambenu zgradu, dok drugi na blok zgrada Ljubomira Cote. Ove zgrade zaobljenih istaka punih prozora, izgrađene su 1988./9. godine, a nose brojeve od 1 do 19a. Ljubomir Cota je osim ovog stambenog niza, izgradio i blok, nedaleko smješten u Badalićevoj ulici, a njegova još jedna zgrada se nalazi Ulici grada Vukovara na broju 282 (poslovna zgrada Euroherc osiguranja). U usporedbi s ovom, ni deset godina starom arhitekturom (u trenutku snimanja) vidljive su kućice koje se nalaze njima nasuprot. Održavane ili oronule prizemnice s drvećem u dvorištima prikazuju neko prošlo vrijeme nalazeći se ovako cestom odijeljenima od višekatnih stambenih ili poslovno – stambenih objekata ispred kojih se, gotovo cijelom dužinom nalaze popunjena ili prazna parkirna mjesta.

Slika 17 - Maroević - Zagreb, stambena zgrada, Cernička-Vukovarska

Slika 18 - Maroević - Zagreb, Cernička ulica, novogradnje

Slika 19 - Jurić - - Zagreb, Cernička ulica (2021.)

U zbirci se nalazi i treći dijapozitiv poslovno – stambene zgrade Stergaršeka i Miličevića. Taj dijapozitiv prikazuje samostalno ovu zgradu s jugoistoka i obuhvaća cijeli objekt. Ovaj je dijapozitiv u samoj zbirci bio krivo zabilježen pod nazivom „Zagreb, stambena zgrada, Iločka 34/Vukovarska, pogled s jugoistoka“, dok je objekt te adrese, koji je idući naveden u ovome radu, zabilježen kao ova zgrada s jednom od njezine tri adrese: „Zagreb, stambena zgrada Gorjanska 26/Vukovarska, pogled s jugoistoka“.

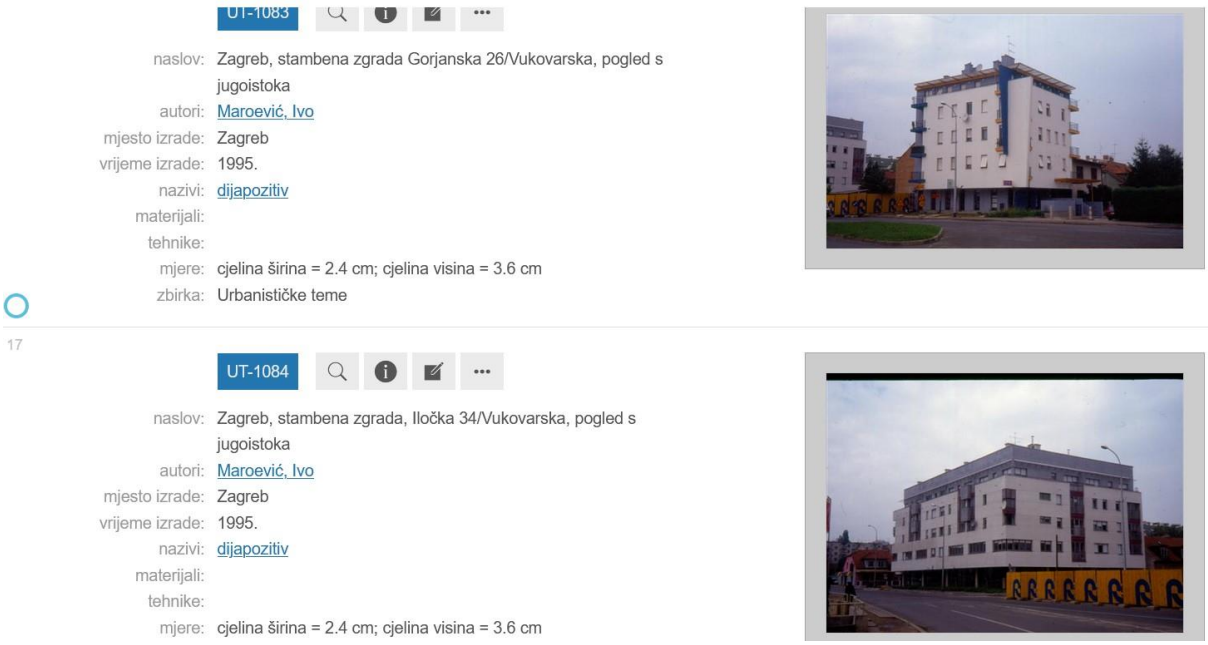

Slika 20 - Snimka ekrana za pogrešku u digitalnoj Zbirci "Maroević"

5.2. Stambena zgrada, Iločka ulica 34

Ova zgrada na uglu Ulice grada Vukovara i Iločke ulice nosi adresu Iločka 34 te je bila krivo spremljena u digitalnoj Zbirci „Maroević“. Ona se sastoji od pet etaža te ponavlja elemente zgrade koja se, u trenutku snimanja, nalazi pokraj nje. Oblici prozora su istog oblika, zadnja etaža koja sadrži dugačke balkone, a i same boje koje su korištene te na kojim dijelovima prikazuju održavanje ritma između ova dva objekta. Balkoni koji se nalaze na uglovima zgrade su također ponovljeni element, ali dio koji ju ističe jesu dijagonalni istaci na jugoistočnom kutu koji dodaju dinamici same građevine.

Slika 21 - Maroević - Zagreb, stambena zgrada, Iločka 34-Vukovarska, pogled s jugoistoka

Slika 22 - Jurić - Zagreb, stambena zgrada, Iločka 34 - Ulica grada Vukovara, pogled s jugoistoka (2021.)

5.3. Poslovna zgrada Zagrepčanka, Savska ulica 41

Slavko Jelinek, arhitekt mnogobrojnih građevina u Zagrebu je u suradnji s Berislavom Vinkovićem od 1969. do 1976. na adresi Savska cesta 41 radio na neboderu „Zagrepčanka“. Smještena na uglu Savske i Vukovarske ulice, ovaj poslovni neboder je jedna od najprepoznatljivijih dijelova panorame Zagreba. Od je dinamično odijeljen na tri kraka koji se konveksno – konkavno izdvajaju iz jednog. Ovo djelo predstavlja sva dostignuća u tehnologiji i izgradnji šezdesetih godina. Sa svojih 26 katova je gotovo 40 godina bila najviši neboder u Zagrebu, a u vrijeme svoje izgradnje i u Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji. Sada je po visini treći u gradu zbog izjednačenog drugog mjesta s „Euro Towerom I“. Zajedno su u visinskoj razlici od samo jedan metar i 15 centimetara s najvišim neboderom u „Poslovnom centru Strojarska“. Sam „Euro Tower I“ i „Zagrepčanka“ se nalaze na udaljenosti od otprilike 800 metara, dok ni vodeći neboder u Strojarskoj nije mnogo dalje, a sve ih povezuje ista prometnica – Ulica grada Vukovara.

Slika 23 - Maroević - Zagreb, Savska 41, poslovna zgrada Zagrepčanka (Jelinek), sa sjeverozapada

5.4. Stambena zgrada, Strojarska/Ulica grada Vukovara 235

Djelomično smještena na Strojarskoj ulici, djelomično na Ulici grada Vukovara broj 235, stambena zgrada ima 7 etaža u čijem se staklenom prizemlju okruženog stupovima nalaze udruge, ugostiteljski objekti i trgovine predstavlja neku vrstu niskobudžetnog izdanja Galićevih zgrada. Zgrada na broju 235 izgrađena je u isto vrijeme kada i većina spomenutih stambenih zgrada, 1954. godine. S mnogobrojnim balkonima, zadnjom etažom s terasama i prizemljem s raznim sadržajima, trgovinama i ugostiteljskim objektima pokazuje da je ova, iako ne kulturno – baštinski vrijedna zgrada, slijedila tendencije Le Corbusiera, ali i ostalih arhitekata čiji se objekti nalaze u Ulici Grada Vukovara. Također dakle, ispunjava neke od potreba svojih stanara u jednoj građevini. Ovdje, kao i kod Galića u „Corbusierima“ i Šegvićevom „Titaniku“, se na jednog, u ovom slučaju južnoj strani, nalazi park. Ova strana gleda na prometnicu grada Vukovara te park odvaja zgradu od direktnog zvučnog i vizualnog kontakta s prometom. Ovaj park sadrži i spomenik Denisa Krašovića koji se zove „Spomenik

postrojbi Narodne zaštite“. Spomenik je postavljen 1998. godine u spomen na djelovanje postrojbi Narodne zaštite.[32]

5.5. Višestambene zgrade na Poljanama (Ulica Gaje Alage 1 – 8, Frana Bošnjakovića 1 – 8, Ivana Stožira 1 – 8)

Zadnja cjelina vezana uz Ulicu grada Vukovara koja se nalazi u Zbirci jest plansko stambeno naselje Vrbik – Poljane. Ovo naselje je u drugom planu oko Ulice grada Vukovara i nalazi se iza spomenute zgrade Nevena Šegvića na Ulici grada Vukovara na broju 58 - 60. Dijapozitivi prikazuju dvije od tri ulice stambenih zgrada u paralelno izgrađenim ulicama Gaje Alage, Frana Bošnjakovića i Ivana Stožira. Arhitekti Vladimir Potočnjak, Stjepan Gomboš i Viktor Hečimović zaslužni su za ovih „Osam višestambenih zgrada“. Izgrađene su 1946. do 1948. godine, a nose brojeve: Gaje Alage 1-8, Frana Bošnjakovića 1-8, Ivana Stožira 1-8 i Fausta Vrančića 1-8.[33]

Slika 24 - Maroević - Zagreb, stambeno naselje Vrbik-Poljane, jugoistočna strana zgrade

[32] Krašković, 2019.
[33] Ivanković, 2006.

Slika 25 - Jurić - Zagreb, stambeno naselje Vrbik-Poljane, jugoistočna strana zgrade (2021.)

Slika 26 - Maroević - Zagreb, stambeno naselje Vrbik-Poljane, zapadna strana zgrade

Iako su same zgrade podijeljene po ulicama malo drugačije, ostavljaju jedinstven dojam. Iako su prozori od jednog do drugog stana drugačiji, neki balkoni zatvoreni, drugi ostavljeni otvoreni kao u izvornoj gradnji, a nekima su dodane nadstrešnice. Neke od zgrada su svježe obnovljene, a drugima je potrebna, barem obnova boje – one zbog istog ritma i rasporeda otvora, istog mjesta ulaza, paralelnosti te početaka i kraja zidova ostavljaju skladan i sinkroniziran dojam. Uz ovo, ove šesterokatnice su i danas zbog svoje lokacije, stabilne arhitekture, hortikulturalnog uređenja koje se nalazi između svih zgrada, parkirnih mjesta ispred samih zgrada i zavučenog položaja nepovezanog, a u neposrednoj blizini s jednom od najprometnijih ulica u Zagrebu, među najpoželjnijim objektima za život u cijelome gradu.

6. Zaključak

Govoreći o cjelokupnoj Zbirci „Maroević“ ona je zasigurno vrijedno nasljedstvo koje zabilježava prijašnji izgled mnogih mjesta. Zanimljivo je gledati kako su neka mjesta i područja izgledala 1995. kada su sami dijapozitivi Ulice grada Vukovara snimljeni i kako ih je vrijeme promijenilo. Nažalost, gotovo bi svim zgradama koje su zaštićena kulturna dobra

trebala obnova boje ili neke manje vanjska žbuke, a nekima i mnogo veći pothvati. Neke od neobnavljanje, neke zbog nepoštivanja pravila da kulturna dobra trebaju izgledati kao u izvornom stanju, a ne imati dodane klimatske jedinice na pročelja ili satelitske antene. Osim ovoga mnoge su, ne računajući ove "estetske" pothvate, statički oslabljene od potresa 2020. godine. Trenutačno, u svibnju 2020. godine je neboder „Zagrepčanke" oštećen kako od vremena, tako i od potresa te se mijenjaju ploče i stakla na njemu. Ove su ploče bile zamijenjene jednom kroz prošlost jer se izvorni materijal pokazao previše tankim. Zasigurno će ovaj veliki neboder, kao i u prvoj obnovi dobiti svoj stari sjaj, ali on je samo jedna od mnogobrojnih građevina kojima je potrebna detaljna restauracija.
Zgrada na broju 238, također, ima vidljiva napuknuća izvana od potresa. Jedna cijela linija dubokog napuknuća se provlači kroz zgradu pokraj stubišta i ovome je potrebna intervencija ubrzo. Uz ovo je iznad zadnje etaže izvedena pravokutna betonska mreža koja je, djelomično vremenom, a djelomično potresom uništena te da bi zgradi „Kruge" bio vraćen njezin sjaj, bi ju trebalo obnoviti.

Konstrukcija na krovu zgrade Stanka Fabrisa 52 c – e bi trebala detaljno čišćenje da bi vratila sjaj objektu, a u trenutku nastajanja ovog završnog rada još nije vraćena betonska konstrukcija na krov 52 a i b. Sama zgrada izgleda gotovo izgubljeno bez nje. Vidi se da nije kompletna i da nije sukladna svojem nastavku (52 c - e). Iako je ovo bio kritiziran element u trenutku svoga nastajanja, ona daje specifičnost zgradi. Započinje dio ulice nakon nebodera Zagrepčanke i kao da postepeno prenosi dojam tog nebodera i vraća prolaznike na zemlju, ali postepeno i priprema nas za sljedeće „normalnije" objekte.

Konstrukcija nije jedini problem ove zgrade jer je na jugoistočnom pročelju, kao i na stambenoj zgradi „Kruge" dodan lokal koji također izlazi iz gabarita zgrade dodavajući tende i sl.

Generalno su zgrade javne namjere u boljem stanju dok su stambene "prilagođene" ljudima koji žive u njima već možda 50 godina. Iznimka u ovome je dakako Radničko sveučilište koje je izmijenjeno u trenutku prepuštanja glavne dvorane klubu Boogaloo.

Poučeni primjerom obnove na zgradi HEP-a, Stanka Fabrisa, treba biti na velikom oprezu oko obnova svih ovih (ali i svih drugih) građevina te ne dopustiti da nasljedstvo koje nam je dano i koje obilježava arhitekturu jednog razdoblja ove velike i važne Ulice bude zaboravljeno, zanemareno i uništeno.

7. Literatura

Zrinka Barišić Marenić, Ariana Štulhofer, Andrej Uchytil, *Zgrada Ženske realne gimnazije sestara milosrdnica u Zagrebu arhitekta Zvonimira Vrkljana (1937.-1939.)*, Prostor, Vol. 17 No. 2(38), 2009.

DASZ - *Stambena zgrada u Ulici grada Vukovara 43 (ugao s Miramarskom)* http://stanovanje.plus/info.php?code=11159mb (pregledano 20. svibnja 2021.)

DASZ - *Stambena zgrada u Vukovarskoj 238* http://stanovanje.plus/info.php?code=10971pm (pregledano 20. svibnja 2021.)

DASZ - *Višestambena zgrada u Ulici grada Vukovara 35/35 a* http://stanovanje.plus/info.php?code=11158eb (pregledano 20.svibnja 2021.)s

Dragan Damjanović, Zagreb Arhitektonski atlas, Zagreb, AGM, 2014.

Galerija nepokretnih kulturnih dobara grada Zagreba – Ulica grada Vukovara 35 http://www1.zagreb.hr/galerijakd.nsf/c31dd4a135787898c1256f9600325af4/9b7bd00f8572b046c1257f3e00492a01?OpenDocument (pregledano 20. svibnja 2021.)

Galerija nepokretnih kulturnih dobara grada Zagreba – Ulica grada Vukovara 52 http://www1.zagreb.hr/galerijakd.nsf/c31dd4a135787898c1256f9600325af4/9ecda305ec55b359c1257f3e00491c61?OpenDocument (pregledano 20. svibnja 2021.)

Galerija nepokretnih kulturnih dobara grada Zagreba - Ulica grada Vukovara 84 i 86 http://www1.zagreb.hr/galerijakd.nsf/c31dd4a135787898c1256f9600325af4/138afa993fd88276c1257f3e00491cc7?OpenDocument (pregledano 20. svibnja 2021.)

Krešimir Galović, *Vrhunska ostvarenja i poneki promašaj*, Vijenac 251, 16. listopada 2003.

Globus, *Arhitekt koji je gradio Zagreb i Zadar*, Globus, 18. veljača 2015.

Vedran Ivanković, *Moskovski boulevard – Ulica grada Vukovara u Zagrebu 1945. – 1956. godine*: *Arhitektura i urbanizam na razmeđu Istoka i Zapada*, Prostor, Vol. 14 No. 2(32), 2006., str. 188

Dubravka Kisić, *Rekonceptualizacija moderne*, Oris Br. 34, 2005.

Patricia Kiš Terbovc, *Potres je tu ozbiljno oštetio tek jednu zgradu, ali ulici svejedno prijeti uništenje, zbog nebrige*, Jutarnji list, (17. Siječanj 2021.) https://www.jutarnji.hr/kultura/art/potres-je-tu-ozbiljno-ostetio-tek-jednu-zgradu-ali-ulici-svejedno-prijeti-unistenje-zbog-nebrige-15043457 (pregledano 12. lipnja 2021.)

Denis Krašković, *ULICA GRADA VUKOVARA 235 – SPOMENIK POSTROJBI NARODNE ZAŠTITE*, 11. Rujna 2019. https://zagrebacki-kutak.hr/ulica-grada-vukovara-235-spomenik-postrojbi-narodne-zastite/ (pregledano 20. svibnja 2021.)

Kuća zajedničkog stanovanja http://arhitektonskerazglednice.com/kuca-zajednickog-stanovanja/ (pregledano 12. lipnja 2021.)
Izložba – Ninoslav Kučan – retrospektiva arhitektonskog opusa – Muzej grada Rijeke https://www.muzej-rijeka.hr/online-arhiva/ninoslav-kucan/izlozba.htm (pregledano 20. svibnja 2021.)
O Katedri Katedra za muzeologiju http://www.ffzg.unizg.hr/infoz/muzeologija/?page_id=293 (pregledano 20.svibnja 2021.)
Redakcija, *In memoriam prof.dr.sc. Ivo Maroević*, Informatologia 40, 2007, 2, 153–157
Ana-Marija Sever, *Problem valorizacije, zaštite i očuvanja poslijeratne arhitekture i urbanizma na primjeru Ulice grada Vukovara u Zagrebu*, 2020. Str. 49
Petra Srbljinović, Danijela Pandža, *Ulica grada Vukovara: 80 godina života, 65 godina burnog razvoja*, https://blog.dnevnik.hr/nepoznatizagreb/2012/06/1630850133/font-colorcc0000ulica-grada-vukovara-80-godina-zivota-65-godina-burnog-razvojafont.html 19. Lipanj 2012. (pregledano 20. svibnja 2021.)
Korana Sutlić, *TKO JE ARHITEKT ČIJE REMEK-DJELO U VUKOVARSKOJ PLANIRAJU SRUŠITI RADI GRADNJE NEBODERA Svoje prvo djelo, zgradu MUP-a, projektirao je u zatvoru*, Jutarnji list, 19. Ožujak 2017. https://www.jutarnji.hr/kultura/tko-je-arhitekt-cije-remek-djelo-u-vukovarskoj-planiraju-srusiti-radi-gradnje-nebodera-svoje-prvo-djelo-zgradu-mup-a-projektirao-je-u-zatvoru-5782175 (pregledano 20. svibnja 2021.)
Korana Sutlić*, NEVIĐENI KULTUROCID Kako je arhitektonsko remek-djelo, upravna zgrada HEP-a, upropašteno obnovom*, Jutarnji list, 05. Veljača 2015. https://www.jutarnji.hr/vijesti/zagreb/nevideni-kulturocid-kako-je-arhitektonsko-remek-djelo-upravna-zgrada-hep-a-upropasteno-obnovom-473401 (pregledano 20. svibnja 2021.)
Nataša Tanasijević – Popović, *Arhitektura XX vijeka*, Zagreb, Spektar, 1986., str. 42
Žarka Vujić, Goran Zlodi, Tomislav Ivanjko, *Digitalizacija zbirke "Maroević" ili kako je jedna zbirka nastavnih dijapozitiva postala korisnom baštinom*, Muzeologija No. 56, 2019. (str.199-211)

Popis priloga slika

Slika 1- Maroević - Zagreb, Vukovarska 35a, stambena zgrada (Galić, 1953.), južno pročelje sa zapada (1995.) 14
Slika 2 - Jurić - Zagreb, Ulica grada Vukovara 35 - 35a, stambena zgrada (Galić, 1953.), sjeverno pročelje s istoka (2021.) 15
Slika 3 - Maroević -Zagreb, Vukovarska 35a, stambena zgrada (D. Galić, 1953.), tlocrt karakterističnog stana 15
Slika 4 - Jurić - Ulica grada Vukovara 43 - 43a, D.Galić (1953.), južno pročelje s istoka (2021.) 17
Slika 5 - Jurić - Ulica grada Vukovara 52 a - e, S. Fabris (1948.) (2021.) 18
Slika 6 - Izvor:.ostblog - sozialistische Architektur in Zagreb (2012.) 19
Slika 7 - Maroević - Zagreb, Vukovarska 56, općina Trnje (N. Šegvić), sjeverno pročelje s istoka (1995.) 20
Slika 8 - Maroević - Zagreb, Vukovarska 56, općina Trnje (N. Šegvić), južno pročelje sa zapada (1995.) 21
Slika 9 - Jurić - Zagreb, Ulica grada Vukovara 56, općina Trnje (N. Šegvić), južno pročelje s istoka, detalj posljedica potresa (2021.) 21
Slika 10 - Jurić, Ulica grada Vukovara 62 - 62a, B. Rašica (2021.) 23
Slika 11 - Jurić - Zagreb, Ulica grada Vukovara 68, N. Kučan (1956-62), (2021.) 25
Slika 12 - Maroević - Zagreb, Vukovarska 224, stambena zgrada (N. Šegvić, 1953.), južno pročelje s istoka 28
Slika 13 - Maroević Zagreb, Vukovarska 238, stambena zgrada (Geršić, 1950-2), sjeverno pročelje sa zapada 29
Slika 14 - Maroević - Zagreb, Vukovarska 238, stambena zgrada (Geršić, 1950-2), južno pročelje sa zapada 30
Slika 15 - Jurić - Zagreb, Vukovarska 238, stambena zgrada (Geršić 1950-2), južno pročelje sa zapada (2021.) 30
Slika 16 - Maroević - Zagreb, Vukovarska 238, stambena zgrada (Geršić, 1950-2), sjeverno pročelje, tlocrt karakterističnog stana 31
Slika 17 - Maroević - Zagreb, stambena zgrada, Cernička-Vukovarska 33
Slika 18 - Maroević - Zagreb, Cernička ulica, novogradnje 33
Slika 19 - Jurić - - Zagreb, Cernička ulica (2021.) 34
Slika 20 - Snimka ekrana za pogrešku u digitalnoj Zbirci "Maroević" 34
Slika 21 - Maroević - Zagreb, stambena zgrada, Iločka 34-Vukovarska, pogled s jugoistoka 35
Slika 22 - Jurić - Zagreb, stambena zgrada, Iločka 34 - Ulica grada Vukovara, pogled s jugoistoka (2021.) 36
Slika 23 - Maroević - Zagreb, Savska 41, poslovna zgrada Zagrepčanka (Jelinek), sa sjeverozapada 37
Slika 24 - Maroević - Zagreb, stambeno naselje Vrbik-Poljane, jugoistočna strana zgrade 38
Slika 25 - Jurić - Zagreb, stambeno naselje Vrbik-Poljane, jugoistočna strana zgrade (2021.) 39
Slika 26 - Maroević - Zagreb, stambeno naselje Vrbik-Poljane, zapadna strana zgrade 40

Ulica grada Vukovara u Zagrebu u zbirci dijapozitiva Ive Maroevića

Sažetak

Zbirka dijapozitiva koju je prof. dr. sc. Ive Maroevića načinio tokom života sa svojim studentima i suradnicima naziva se Zbirka „Maroević“. To vrijedno nasljeđe je zadnjih dvadesetak godina prolazilo proces digitalizacije. Ovaj rad se fokusira na dio Zbirke koji se veže uz Ulicu grada Vukovara u Zagrebu, a svi su dijapozitivi datirani nastankom u 1995. godinu. Dio građevina na slici se danas smatra zaštićenom pojedinačnom nepokretnom kulturnom baštinom. Iako nisu svi fotografirani, rad se bavi svim objektima koji jesu na popisu zaštićene kulturne baštine, ali i one koji su fotografirani u Ulici grada Vukovara kao tadašnje novogradnje ili preference fotografa. Objekti su detaljno opisani i potkrepljeni ključnim metapodatcima, ali i povezani s aktualnim ili proteklim događajima. Potresi 2020. godine, samo očuvanje ovih objekata kroz vrijeme, ali i događaji koji utječu na njih vezani uz urbanističke planove ili ulaganjima pojedinih investitora za upitne obnove i osobne interese. Rad z sve ovo prilaže i dijapozitive prof. Maroevića paralelno s nekim današnjim stanjima.

Ključne riječi: Ivo Maroević, Zbirka „Maroević“, Ulica grada Vukovara,

Summary

A collection of slides by prof. dr. sc. Ivo Maroević was made during his life with his students and associates called the "Maroević Collection". This valuable legacy has been over a process of digitization during the last twenty years. This paper focuses on the part of the Collection that is connected to “Ulica grada Vukovara” in Zagreb, with all the slides that are dated to 1995. Some of the buildings in the picture are considered “a protected individual immovable cultural heritage”. Although not all of the buildings that are considered heritage are in the “Maroević Collection”, the paper deals with all the objects that are on the list of heritage, but also ones that was photographed in the “Ulica grada Vukovara” as a new building or photographer's preference. Objects are described in detail and supported by key data, but also related to current or past events. Earthquakes in 2020, the preservation of these facilities over time, but also the events that affect them considering urban plans or individual investments of private investors for questionable renovations and personal interests. The pictures also follow professors Maroević`s photos in parallel with some of today's conditions.